

Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011

2011 mccc 1

RHAN 2

COMISIYNYDD Y GYMRAEG

Swyddogaethau

- 4 Hybu a hwyluso defnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg**
- (1) Caiff y Comisiynydd wneud unrhyw beth sy'n briodol yn ei dyb ef—
- er mwyn hybu defnyddio'r Gymraeg,
 - er mwyn hwyluso defnyddio'r Gymraeg, neu
 - er mwyn gweithio tuag at sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg.
- (2) Mae hynny'n cynnwys gwneud unrhyw un neu ragor o'r pethau canlynol, ond nid yw wedi ei gyfyngu i hynny—
- hybu darparu cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg;
 - annog arferion gorau o ran defnyddio'r Gymraeg gan bersonau sy'n delio â phersonau eraill, neu sy'n darparu gwasanaethau i bersonau eraill;
 - cadw digonolrwydd ac effeithiolrwydd y gyfraith sy'n ymwneud â'r Gymraeg o dan arolygiaeth;
 - llunio a chyhoeddi adroddiadau;
 - gwneud gwaith ymchwil neu gomisiynu eraill i'w wneud;
 - gwneud gweithgareddau addysgol neu gomisiynu eraill i'w gwneud;
 - rhoi cymorth (gan gynnwys cymorth ariannol) i unrhyw berson;
 - gwneud argymhellion ysgrifenedig i Weinidogion Cymru;
 - cyflwyno sylwadau i unrhyw berson;
 - rhoi cyngor i unrhyw berson.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, Croes Bennawd: Swyddogaethau. (See end of Document for details)

- (3) Os yw'r Comisiynydd yn gwneud argymhelliad ysgrifenedig neu'n cyflwyno sylw ysgrifenedig, neu'n rhoi cyngor ysgrifenedig i Weinidogion Cymru, rhaid i Weinidogion Cymru roi sylw dyladwy i'r argymhelliad, y sylw neu i'r cyngor wrth arfer unrhyw swyddogaeth y mae'n ymwneud â hi.
- (4) Mae pŵer y Comisiynydd o dan is-adran (2)(g) i roi cymorth ariannol yn ddarostyngedig i adran 11(4).
- (5) Caniateir arfer pwerau'r Comisiynydd o dan is-adran (2)(h) i (j) i wneud argymhellion neu gyflwyno sylwadau neu i roi cyngor i berson (gan gynnwys Gweinidogion Cymru) p'un a wnaeth y person hwnnw gais i'r Comisiynydd arfer y pwerau ai peidio.
- (6) Caiff y Comisiynydd ymgynghori â'r Panel Cyngori mewn cysylltiad ag arfer swyddogaeth a roddir gan yr adran hon.

5 Cynhyrchu adroddiadau 5-mlynedd

- (1) Rhaid i'r Comisiynydd, mewn perthynas â phob cyfnod adrodd, lunio adroddiad 5-mlynedd ar sefyllfa'r Gymraeg yn y cyfnod hwnnw.
- (2) Yn y Mesur hwn, cyfeirir at adroddiad o'r fath fel "adroddiad 5-mlynedd".
- (3) Os yr adroddiad cyntaf o'i fath i gael ei lunio ar ôl cyfrifiad yw adroddiad 5-mlynedd, rhaid iddo gynnwys y materion a ganlyn—
 - (a) adroddiad ar ganlyniadau'r cyfrifiad i'r graddau y maent yn ymwneud â'r Gymraeg;
 - (b) asesiad o oblygiadau'r canlyniadau hynny i sefyllfa'r Gymraeg.
- (4) Nid yw is-adran (3) yn cyfyngu ar y materion y caiff y Comisiynydd eu cynnwys mewn unrhyw adroddiad 5-mlynedd.
- (5) Yn yr adran hon—

ystyr "cyfnod adrodd" ("reporting period") yw—

 - (a) y cyfnod sy'n dechrau ar y dyddiad y daw adran 2 i rym ac sy'n dod i ben ar 31 Rhagfyr 2015; a
 - (b) pob cyfnod olynol o 5 mlynedd;

ystyr "cyfrifiad" ("census") yw cyfrifiad a wnaed o dan Ddeddf Cyfrifiad 1920 yng Nghymru (p'un a wnaed y cyfrifiad hefyd mewn man heblaw Cymru ai peidio).

Gwybodaeth Cychwyn

- I3** A. 5 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 156(2)**
I4 A. 5 mewn grym ar 1.4.2012 gan **O.S. 2012/969, ergl. 2(c)**

6 Adroddiadau 5-mlynedd: atodol

- (1) Wrth baratoi pob adroddiad 5-mlynedd—
 - (a) rhaid i'r Comisiynydd ymgynghori â'r Panel Cyngori, a
 - (b) caiff y Comisiynydd ymgynghori ag unrhyw bersonau eraill y mae'n briodol ymgynghori â hwy yn ei dyb ef.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, Croes Bennawd: Swyddogaethau. (See end of Document for details)

- (2) Rhaid i'r Comisiynydd gyhoeddi pob adroddiad 5-mlynedd yn Gymraeg ac yn Saesneg.
- (3) Rhaid i'r Comisiynydd gyhoeddi pob adroddiad 5-mlynedd cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i'r cyfnod y mae'r adroddiad yn ymwneud ag ef ddod i ben.
- (4) Cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl cyhoeddi pob adroddiad 5-mlynedd, rhaid i'r Comisiynydd anfon copi o'r adroddiad at Weinidogion Cymru.
- (5) Rhaid i Weinidogion Cymru—
 - (a) archwilio pob adroddiad 5-mlynedd a gyflwynir iddynt, a
 - (b) gosod copi o'r adroddiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Gwybodaeth Cychwyn

- I5** A. 6 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 156\(2\)](#)
I6 A. 6 mewn grym ar 1.4.2012 gan O.S. 2012/969, [ergl. 2\(c\)](#)

7 Ymholiadau

- (1) Caiff y Comisiynydd gynnal ymholiad i unrhyw fater sy'n ymwneud ag unrhyw un neu ragor o swyddogaethau'r Comisiynydd.
- (2) Ond mae hynny'n ddarostyngedig i is-adrannau (3) i (5).
- (3) Nid yw is-adran (1) yn awdurdodi'r Comisiynydd i gynnal ymholiad mewn achos—
 - (a) lle y caiff y Comisiynydd, neu lle y mae'n rhaid iddo, gynnal ymchwiliad safonau o dan Bennod 8 o Ran 4, neu
 - (b) lle y mae'r Comisiynydd yn ymgymryd ag ymchwiliad o dan Ran 5 (nad yw'n ei derfynu).
- (4) Nid yw is-adran (1) yn awdurdodi'r Comisiynydd i gynnal ymholiad i'r methiant, gan un neu ragor o bersonau penodol, i gydymffurfio ag un gofyniad perthnasol neu ragor.
- (5) Nid yw is-adran (1) yn awdurdodi'r Comisiynydd i gynnal ymholiad i'r ymyrraeth, gan un neu ragor o bersonau penodol, â'r rhyddid i gyfathrebu yn Gymraeg (ond gweler Rhan 6 am bŵer i ymchwilio i ymyrraeth benodol â'r rhyddid hwnnw).
- (6) Nid yw is-adran (4) neu (5) yn atal y Comisiynydd rhag ystyried ymddygiad un neu ragor o bersonau penodol pan fydd yn cynnal ymchwiliad—
 - (a) i fethiant i gydymffurfio â gofynion perthnasol, neu
 - (b) i ymyrraeth â'r rhyddid i gyfathrebu yn Gymraeg.
- (7) Caiff y Comisiynydd—
 - (a) terfynu, neu
 - (b) atal,ymholiad, neu unrhyw agwedd ar ymholiad.
- (8) Os bydd y Comisiynydd yn ystod ymholiad yn dechrau amau y gall person fod wedi methu â chydymffurfio ag un gofyniad perthnasol neu ragor—
 - (a) wrth iddo barhau â'r ymholiad, rhaid i'r Comisiynydd, i'r graddau y bo'n bosibl, osgoi ystyried ymhellach a yw'r person wedi methu â chydymffurfio â'r gofynion ai peidio,

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, Croes Bennawd: Swyddogaethau. (See end of Document for details)

- (b) caiff y Comisiynydd gychwyn ymchwiliad i'r cwestiwn hwnnw o dan Ran 5, ac
- (c) caiff y Comisiynydd ddefnyddio gwybodaeth neu dystiolaeth a gafwyd yn ystod yr ymholiad at ddibenion yr ymchwiliad.
- (9) Mae Atodlen 2 yn gwneud darpariaeth atodol ynglŷn ag ymholiadau.
- (10) Yn yr adran hon mae i gyfeiriad at fethiant i gydymffurfio ag un gofyniad perthnasol neu ragor yr un ystyr ag yn Rhan 5.

Gwybodaeth Cychwyn

- I7 A. 7 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 156\(2\)](#)
- I8 A. 7(1)(3)(a)(5)(7)(9) mewn grym ar 1.4.2012 gan O.S. 2012/969, [ergl. 2\(d\)](#)
- I9 A. 7(2)(6) mewn grym ar 1.4.2012 at ddibenion penodedig gan O.S. 2012/969, [ergl. 2\(d\)](#)
- I10 A. 7(2)(6) mewn grym ar 7.7.2015 i'r graddau nad yw eisoes mewn grym gan O.S. 2015/1413, [ergl. 3\(a\)](#)
- I11 A. 7(3)(b)(4)(8)(10) mewn grym ar 7.7.2015 gan O.S. 2015/1413, [ergl. 3\(a\)](#)

8 Adolygiad barnwrol ac achosion cyfreithiol eraill

- (1) Caiff y Comisiynydd gychwyn achos cyfreithiol yng Nghymru a Lloegr, neu ymyrryd mewn achos o'r fath, os yw'n ymddangos i'r Comisiynydd fod yr achos yn un sy'n berthnasol i fater y mae gan y Comisiynydd swyddogaeth mewn cysylltiad ag ef.
- (2) O ran is-adran (1)—
- (a) nid yw'n creu sail i achos, a
- (b) mae yn ddarostyngedig i unrhyw derfyn neu gyfyngiad a osodir yn rhinwedd deddfiad neu yn unol ag ymarferiad llys.
- (3) Yn yr adran hon, mae'r ymadrodd "achos cyfreithiol" yn cynnwys achosion gerbron unrhyw lys neu dribiwnlys, ond nid yw wedi ei gyfyngu i hynny.

Gwybodaeth Cychwyn

- I12 A. 8 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 156\(2\)](#)
- I13 A. 8 mewn grym ar 1.4.2012 gan O.S. 2012/969, [ergl. 2\(f\)](#)

9 Cymorth cyfreithiol

- (1) Caiff y Comisiynydd ddarparu cymorth i unigolyn os yw'r person hwnnw yn barti, neu os gall y person hwnnw ddod yn barti, i achos cyfreithiol gwirioneddol neu achos cyfreithiol posibl yng Nghymru a Lloegr sy'n berthnasol i fater y mae gan y Comisiynydd swyddogaeth mewn cysylltiad ag ef.
- (2) Nid yw'r adran hon yn effeithio ar unrhyw gyfyngiad a osodir mewn cysylltiad â chynrychiolaeth—
- (a) yn rhinwedd deddfiad, neu
- (b) yn unol ag ymarferiad llys neu dribiwnlys.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, Croes Bennawd: Swyddogaethau. (See end of Document for details)

- (3) Y Comisiynydd sydd i ddyfarnu, at ddibenion yr adran hon, a oes achos cyfreithiol posibl sy'n berthnasol i fater y mae gan y Comisiynydd swyddogaeth mewn cysylltiad ag ef.
- (4) Yn yr adran hon—
- mae “achos cyfreithiol” (“*legal proceedings*”) yn cynnwys achos gerbron unrhyw lys neu dribiwnlys, ond heb fod yn gyfyngedig i hynny;
 - mae “cymorth” (“*assistance*”) yn cynnwys y pethau a ganlyn, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt—
 - (a) cyngor cyfreithiol;
 - (b) cynrychiolaeth gyfreithiol;
 - (c) cyfleusterau i setlo anghydfod.

Gwybodaeth Cychwyn

- I14** A. 9 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 156(2)**
I15 A. 9 mewn grym ar 1.4.2012 gan O.S. 2012/969, **ergl. 2(f)**

10 Cymorth cyfreithiol: costau

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys—
- (a) os yw'r Comisiynydd wedi cynorthwyo unigolyn o dan adran 9 mewn perthynas ag achos, a
 - (b) os bydd yr unigolyn hwnnw'n ennill yr hawl i gael rhywfaint neu'r cyfan o'i gostau yn yr achos (boed yn rhinwedd dyfarniad neu yn rhinwedd cytundeb).
- (2) O ran treuliau'r Comisiynydd wrth ddarparu'r cymorth—
- (a) cânt eu codi ar symiau a delir i'r unigolyn ar ffurf costau, a
 - (b) gellir eu gorfodi fel dyled sy'n ddyladwy i'r Comisiynydd.
- (3) Mae gofyniad i dalu arian i'r Comisiynydd o dan is-adran (2) yn dod islaw gofyniad a osodir yn rhinwedd adran 11(4)(f) o Ddeddf Mynediad at Gyfiawnder 1999 (adennill costau mewn achosion a gyllidir).
- (4) At ddibenion is-adran (2), mae treuliau'r Comisiynydd i'w cyfrifo'n unol â darpariaeth a wneir (os o gwbl) gan Weinidogion Cymru at y diben hwnnw drwy reoliadau.
- (5) Caiff rheoliadau a wneir o dan is-adran (4) ddarparu, ymhlith pethau eraill, ar gyfer dyrannu gwariant a dynnir gan y Comisiynydd—
- (a) yn rhannol at un diben ac yn rhannol at ddiben arall, neu
 - (b) at ddibenion cyffredinol.

Gwybodaeth Cychwyn

- I16** A. 10 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 156(2)**
I17 A. 10 mewn grym ar 1.4.2012 gan O.S. 2012/969, **ergl. 2(f)**

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, Croes Bennawd: Swyddogaethau. (See end of Document for details)

11 Pwerau

- (1) Caiff y Comisiynydd wneud unrhyw beth sy'n briodol yn ei dyb ef mewn cysylltiad ag unrhyw un o'i swyddogaethau.
- (2) Mae hynny'n cynnwys gwneud unrhyw un neu ragor o'r canlynol, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt—
 - (a) rhoi grantiau a benthyciadau a rhoi gwarantau;
 - (b) codi ffi am roi cyngor neu am wasanaethau eraill;
 - (c) talu trydydd partion am roi cyngor neu am wasanaethau eraill;
 - (d) derbyn rhoddion ar ffurf arian neu eiddo arall;
 - (e) caffael neu waredu unrhyw eiddo neu hawl.
- (3) Mae is-adran (2) yn ddarostyngedig i is-adrannau (4) i (6).
- (4) Rhaid i'r Comisiynydd beidio—
 - (a) â rhoi grant neu fenthyciad,
 - (b) â rhoi gwarant, neu
 - (c) â chaffael neu waredu unrhyw fuddiant mewn tir, ac eithrio gyda chymeradwyaeth Gweinidogion Cymru.
- (5) Nid yw is-adran (4) yn gymwys i unrhyw beth a wneir o dan adran 9.
- (6) Mae pŵer y Comisiynydd i godi ffi am roi cyngor neu am wasanaethau yn gyfyngedig i godi'r symiau sy'n briodol yn nhyb y Comisiynydd i adennill y gost wirioneddol neu amcangyfrif o'r gost a dynnir gan y Comisiynydd wrth roi'r cyngor hwnnw neu wrth ddarparu'r gwasanaethau hynny.

12 Staff

- (1) O ran y Comisiynydd—
 - (a) rhaid iddo benodi person yn Ddirprwy Gomisiynydd y Gymraeg (y cyfeirir ato yn y Mesur hwn fel "y Dirprwy Gomisiynydd"), a
 - (b) caiff benodi staff arall sy'n briodol yn ei dyb ef mewn cysylltiad ag arfer ei swyddogaethau.
- (2) Mae cyfeiriadau yn y Mesur hwn at staff y Comisiynydd yn gyfeiriadau at y Dirprwy Gomisiynydd a staff arall.
- (3) Caiff y Comisiynydd dalu tâl cydnabyddiaeth i aelodau o staff y Comisiynydd.
- (4) Caiff y Comisiynydd dalu lwfansau (gan gynnwys lwfansau teithio a chynhaliaeth, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt) ac arian rhodd i aelodau o staff y Comisiynydd.
- (5) Caiff y Comisiynydd dalu—
 - (a) pensiynau i bersonau a fu'n aelodau o staff y Comisiynydd, neu mewn cysylltiad â hwy, a
 - (b) symiau ar gyfer darparu pensiynau, neu tuag at ddarparu pensiynau, i bersonau a fu'n aelodau o staff y Comisiynydd, neu mewn cysylltiad â hwy.
- (6) Rhaid i'r Comisiynydd gael cymeradwyaeth Gweinidogion Cymru ar gyfer—
 - (a) nifer y staff y caniateir eu penodi,
 - (b) telerau ac amodau gwasanaeth y staff, ac
 - (c) taliadau a wneir o dan unrhyw un neu ragor o is-adrannau (3) i (5).

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, Croes Bennawd: Swyddogaethau. (See end of Document for details)

- (7) Rhaid i Brif Weinidog Cymru benodi'r Dirprwy Gomisiynydd—
 - (a) os yw swydd y Comisiynydd yn wag, neu
 - (b) os yw'n ymddangos i Brif Weinidog Cymru y bydd y Comisiynydd yn methu â phenodi'r Dirprwy Gomisiynydd yn unol â'r adran hon.
- (8) Am ddarpariaeth ynglŷn ag uniondeb cymeriad y Dirprwy Gomisiynydd gweler Pennod 1 o Ran 8.

Gwybodaeth Cychwyn

I20 A. 12 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 156(2)**

I21 A. 12 mewn grym ar 1.4.2012 gan O.S. 2012/969, **ergl. 2(f)**

13 Arfer swyddogaethau'r Comisiynydd gan staff

- (1) Caiff y Comisiynydd ddirprwyo unrhyw un neu ragor neu'r oll o swyddogaethau'r Comisiynydd i aelod o staff y Comisiynydd.
- (2) Mae swyddogaethau'r Comisiynydd yn arferadwy gan y Dirprwy Gomisiynydd—
 - (a) os yw swydd y Comisiynydd yn wag, neu
 - (b) os yw'n ymddangos i Brif Weinidog Cymru nad yw'r Comisiynydd am unrhyw reswm yn gallu arfer swyddogaethau'r Comisiynydd.
- (3) Os oes un o swyddogaethau'r Comisiynydd yn arferadwy gan aelod o staff y Comisiynydd yn unol ag is-adran (1) neu (2) caiff yr aelod staff, wrth arfer y swyddogaeth, ddelio ag unrhyw eiddo neu hawliau sydd wedi eu breinio yn y Comisiynydd fel pe byddent wedi eu breinio yn yr aelod staff.

Gwybodaeth Cychwyn

I22 A. 13 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 156(2)**

I23 A. 13 mewn grym ar 1.4.2012 gan O.S. 2012/969, **ergl. 2(f)**

14 Y weithdrefn gwyno

- (1) Rhaid i'r Comisiynydd sefydlu gweithdrefn ar gyfer ymchwilio i gwynion ynglŷn â gweithredoedd neu anweithiau'n ymwneud ag arfer swyddogaethau'r Comisiynydd (“y weithdrefn gwyno”).
- (2) Rhaid i'r weithdrefn gwyno gynnwys darpariaeth ynghylch—
 - (a) ym mha fodd y gellir gwneud cwyn;
 - (b) y person y gellir cwyno wrtho;
 - (c) y cyfnod a ganiateir ar gyfer dechrau a gorffen ystyried cwyn; a
 - (d) y camau y mae'n rhaid i'r Comisiynydd ystyried eu cymryd wrth ymateb i gŵyn.
- (3) Caiff y Comisiynydd ddiwygio'r weithdrefn gwyno.
- (4) Rhaid i'r Comisiynydd—
 - (a) sicrhau bod copi o'r weithdrefn gwyno ar gael i'w archwilio yn swyddfa'r Comisiynydd, a

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, Croes Bennawd: Swyddogaethau. (See end of Document for details)

- (b) sicrhau y perir bod copïau o'r weithdrefn gwyno ar gael mewn manau eraill a thrwy ddulliau eraill (gan gynnwys dulliau electronig) sy'n briodol yn nhyb y Comisiynydd.
- (5) Rhaid i'r Comisiynydd sicrhau bod y trefniadau ar gyfer archwilio a chael at gopïau o'r weithdrefn gwyno yn cael eu cyhoeddi mewn modd sy'n dwyn y trefniadau hynny i sylw personau sy'n debygol yn nhyb y Comisiynydd o fod yn bersonau a chanddynt fuddiant yn y weithdrefn.

Gwybodaeth Cychwyn

- I24** A. 14 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 156(2)**
I25 A. 14 mewn grym ar 1.4.2012 gan O.S. 2012/969, **ergl. 2(f)**

15 Y sêl a dilysrwydd dogfennau

- (1) Caniateir i'r Comisiynydd gael sêl.
- (2) Mae dogfen—
- (a) yr honnir ei bod wedi ei chyflawni'n briodol o dan sêl y Comisiynydd, neu
- (b) yr honnir ei bod wedi ei llofnodi gan neu ar ran y Comisiynydd,
- i gael ei derbyn yn dystiolaeth ac, oni phrofir i'r gwrthwyneb, rhaid cymryd ei bod wedi ei chyflawni neu wedi ei llofnodi felly.

Gwybodaeth Cychwyn

- I26** A. 15 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 156(2)**
I27 A. 15 mewn grym ar 1.4.2012 gan O.S. 2012/969, **ergl. 2(f)**

16 Pŵer Gweinidogion Cymru i roi cyfarwyddyd

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru roi cyfarwyddiadau i'r Comisiynydd.
- (2) Ond ni chaiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo'r Comisiynydd mewn perthynas â'r materion canlynol—
- (a) rhoi hysbysiad cydymffurfio i berson o dan Bennod 6 o Ran 4 (gan gynnwys cynnwys hysbysiad cydymffurfio sydd i'w roi i berson);
- (b) Rhan 5 (gorfodi safonau);
- (c) Rhan 6 (rhyddid i ddefnyddio'r Gymraeg).
- (3) Rhaid i'r Comisiynydd gydymffurfio â chyfarwyddiadau a roddir gan Weinidogion Cymru.

Gwybodaeth Cychwyn

- I28** A. 16 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 156(2)**
I29 A. 16(1)(2)(c)(3) mewn grym ar 1.4.2012 gan O.S. 2012/969, **ergl. 2(g)**
I30 A. 16(2)(a)(b) mewn grym ar 7.7.2015 gan O.S. 2015/1413, **ergl. 3(a)**

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, Croes Bennawd: Swyddogaethau. (See end of Document for details)

17 Ymgynghori

Os bydd y Comisiynydd, mewn cysylltiad ag arfer swyddogaeth, yn ymgynghori —

- (a) â'r Panel Cyngori, neu
- (b) ag unrhyw berson arall yn unol â'r Mesur hwn,

rhaid i'r Comisiynydd roi sylw i'r ymgynghoriad wrth arfer y swyddogaeth.

Gwybodaeth Cychwyn

I31 A. 17 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 156(2)**

I32 A. 17 mewn grym ar 1.4.2012 gan O.S. 2012/969, **ergl. 2(h)**

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, Croes Bennawd: Swyddogaethau.